

Høringssvar fra KL til bekendtgørelse og vejledning om hjælp og støtte til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom

KL takker for muligheden for at afgive høringssvar til nærværende høring til bekendtgørelse og vejledning om hjælp og støtte til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom.

KL tager forbehold for politisk behandling og dertil forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Indledningsvist ønsker KL på det kraftigste at understrege – som også blev fremhævet i KL's høringssvar ved fremsættelsen af lovforslaget – at kommunerne allerede i dag med den gældende lovgivning både har forpligtelsen og mulighederne for at yde hjælp og støtte til borgere med behov herfor, også borgere med hastigt fremadskridende sygdom.

KL finder, at tiltaget med hurtigere og mere fleksibel hjælp og støtte til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom er unødvendigt og i værste fald kontraproduktivt i forhold til at opnå så kort en sagsbehandlingstid som muligt generelt i forhold til alle sager. Kommunerne prioriterer allerede i dag i overensstemmelse med hurtighedsprincippet i retssikkerhedslovens § 3 hurtig sagsbehandling til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom. Indførelse af et krav om en ekstra hurtig sagsgang for en udvalgt gruppe af borgere vil kun vanskeligt kunne etableres uden at sagsbehandlingstiden vil stige for andre grupper, som kan have et lige så stort behov for hurtig hjælp. Herudover vil indførelse af et "straks" sagsbehandlingssystem, som helt bryder med de almindelige regler for tildeling af hjælp, og som skal fungere sideløbende og sammen med det almindelige sagsbehandlingssystem, kræve ressourcer og skabe mere bureaukrati i en tid, hvor der ellers arbejdes intensivt på at afbureaukratisere.

Et system, hvor kommunen ikke har ret til at lægge en faglig vurdering til grund for tildelingen af hjælp, men hvor det alene er borgerens valg, der afgør sammensætningen af hjælp og støtte, indebærer en risiko for, at borgere vælger hjælp og støtte, som reelt ikke afhjælper deres behov. En sådan tildeling af fagligt set unødvendige og i værste fald forkerte ydelser vil i værste fald kunne skade borger fx ved forkert brug af hjælpemidler.

Vedr. målgruppen er KL uforstående overfor afgrænsningen, da fokus alene er på borgere med hastigt fremadskridende sygdom fremfor hastigt behov. Andre patientgrupper, såsom fx patienter, som lider af en aggressiv cancerform kunne med rette spørge, hvorfor de ikke er omfattet, da også de ofte vil opleve, at deres livssituation hurtigt ændrer sig, og at de får vedvarende og hastigt stigende funktionstab.

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

Der er derfor tale om en lovændring, som er ensbetydende med indførelse af yderligere bureaukrati og dobbelt sagsbehandling i alle kommuner, hvilket ikke harmonerer med intentionerne i regeringsgrundlaget. KL anbefaler derfor, at lovforslaget trækkes tilbage.

KL har følgende bemærkninger til bekendtgørelsen og vejledningen:

Målgruppevurdering

Det fremgår af bekendtgørelsen, at kommunen skal vurdere om borger er i omfattet af personkredsen for hjælp og støtte efter SEL §117a efter stk. 2 pkt. 1-6. Af vejledningens pkt. 19 fremgår det, at: "Vurderingen af, om en borger er omfattet af personkredsen, kan f.eks. ske ud fra dokumentation fra borgerens læge." Dog står der også at: "Afgørelsen af om en borger er omfattet af personkredsen træffes ud fra en konkret og individuel vurdering af, om borgeren opfylder de oplyste kriterier, der afgrænser gruppen af borgere med en hastigt fremadskridende sygdom, der er nævnt i § 2 i bekendtgørelse".

KL forstår derved, at kommunerne ikke alene kan målgruppevurdere borgeren ud fra lægens diagnose, men altid skal foretage en konkret og individuel vurdering i forhold til om alle punkter i bekendtgørelsens §2 er opfyldt.

Dermed skal kommunerne tilvejebringe dokumentation for borgers opfyldelse af punkterne og foretage en konkret og individuel vurdering af, om borger er i målgruppen. Dette vil medføre yderligere sagsbehandlingstid for kommunerne og derved sænke den "straks-adgang", som KL har forstået angiveligt skulle være formålet med lovforslaget.

KL mener man med fordel kunne tydeliggøre, at alle seks punkter under §2 skal være opfyldt ved, at der indsættes et "og" mellem 5. og 6. punkt i bekendtgørelsens § 2.

KL mener det er uklart hvorvidt vejledningens pkt. 7 skal forstås sådan, at hvis en sygdom fremgår af listen jf. pkt. 7, så kan kommunerne lægge til grund, at borgeren er omfattet af personkredsen for SEL §117a, uden yderligere vurdering af, om kriterierne i bekendtgørelsens § 2 er opfyldt. Dette bør tydeliggøres.

Vedr. listen af hastigt fremadskridende sygdomme jf. vejledningens pkt. 7, bør ministeriet, for at begrænse øget forbrug af sagsbehandlingsressourcer, tage stilling til så mange diagnoser som muligt i forhold til, om de skal på listen i vejledningen over diagnoser, som vil være at betragte som hastigt fremadskridende sygdomme. Det bemærkes, at det første kriterium i bekendtgørelsens § 2: "Borgeren lider af en hurtigt progredierende genetisk eller neurodegenerativ sygdom" omfatter mange andre sygdomme end dem, der er nævnt i vejledningens pkt. 7. Til eksempel kan nævnes Alzheimers sygdom, Lewy body demens og frontotemporal demens, som ifølge Nationalt Videnscenter for Demens alle er neurodegenerative sygdomme.

Begrebet "væsentligt forkortet levetid" i bekendtgørelsens § 2, nr. 2 bør defineres nærmere, herunder om begrebet fx er aldersafhængigt. I forhold til de ukendte sygdomme vil det være vanskeligt at vurdere kriteriet om "under 5 års gennemsnitlig overlevelse" (bekendtgørelsens § 2, pkt. 3) er opfyldt. Ved

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

ukendte sygdomme kan der forventeligt først sættes tid på forventet gennemsnitlig overlevelse, når der er erfaringsopsamlet gennem en periode.

Et parallelt system med øget administrationsbyrde for kommunerne

Det fremgår, af vejledningens pkt. 11 og 24, at kommunen skal stille rådgivning og vejledning til rådighed i forbindelse med borgerens valg af hjælpemidler. Dette sammenholdt med proceduren for personkredsvurdering, betyder, at kommunerne fortsat skal foretage oplysning af sagen, fortsat lave en konkret og individuel vurdering, og fortsat lave en bestilling, tilpasning, levering og instruktion i forhold til hjælpemidlet.

Det fremgår af vejledningens punkt 20, at borgere, der allerede er visiteret til hjælp og støtte efter Serviceloven, også kan søge hjælp og støtte efter §117a, hvis målgruppekriterierne er opfyldt.

Det forstås KL som, at samme borger kan modtage hjælp efter de gældende regler for servicelovsydelser både før, under og efter at borger samtidig modtager hjælp og støtte efter §117a.

Sammenlagt betyder disse forhold, at man med lovforslaget opretter et parallelt system for servicelovsydelser til en specifik målgruppe, som skal fungere i tillæg til det eksisterende system med lignende sagsgange, dog med den forskel, at der vurderes ud fra nye betingelser i forhold til målgruppe, og at kommunerne skal foretage økonomiberegning for at holde udgiftsloftet på ydelserne efter §117a.

Det betyder, at kommunen får en ekstra administrativ opgave med at skulle beregne og vejlede i forhold til muligheder inden for prisloftet og dertil sikre, at hjælpen holdes inden for den fastsatte ramme. Det antages, at borgere, der eksempelvis vælger et hjælpemiddel, der overstiger beløbsgrænsen, må afvises for at blive vejledt af den ellers eksisterende visitationspraksis, såfremt de opfylder målgruppekriterierne, hvor faglig vejledning og vurdering allerede er den del af sagsgangen.

KL frygter på denne baggrund at lovforslaget i høj grad betyder indførelse af parallelle sagsgange og dobbelt-procedurer. Dette er en aldeles u hensigtsmæssig forøgelse af kommunernes administrative arbejdsopgaver, og dertil finder KL det i uoverensstemmelse med regeringens løfter om afbureaukratisering i kommunerne.

Det fremgår af vejledningens pkt. 17, at beløbet ikke nødvendigvis skal bruges på én gang. Konkret ønskes der et vedlagt regneeksempel for, hvordan hjælpen er sammensat. Dette vil kunne hjælpe kommunerne med at gennemsigtgøre sammensætningen af hjælpen for borgerne eksempelvis hvordan løbende ydelser som fx § 83 og § 97 skal afgrænses i omfang og tid fra afgørelsestidspunktet.

Relationen til de eksisterende regler ønskes præciseret fx hvis det i perioden, hvor borgeren modtager hjemmehjælp efter § 117a, viser sig, at borgeren også opfylder de almindelige betingelser for at modtage hjemmehjælp efter SEL § 83 – skal kommunen så stoppe leveringen af hjemmehjælpen efter SEL § 117a og i stedet bevilge den efter SEL § 83, så borgeren kan anvende et evt. restbeløb til andre ydelser? Eller skal kommunerne fortsætte

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

med at levere hjemmehjælpen efter SEL § 117a til det af borgeren afsatte beløb til hjemmehjælp er opbrugt?

Kriterier for udmåling af hjælp og grundlag for vejledning

Det fremgår af vejledningens pkt. 16, at: "De betingelser, der normalt knytter sig til at blive visiteret til fx et hjælpemiddel efter § 112, vil ikke skulle være opfyldt for, at borgeren vil kunne få bevilget hjælpemidlet efter § 117a. De almindelige betingelser sættes altså ud af kraft. Derimod sættes de betingelser, der knytter sig til udmålingen af den hjælp og støtte, som borgeren har udvalgt ikke ud af kraft, når borgeren er blevet visiteret til hjælp og støtte efter § 117a. Det betyder, at den udmålingspraksis, som kommunalbestyrelsen allerede anvender til udmåling af hjælp og støtte efter §§ 83, 97, 112 og 116, også vil finde anvendelse, når borgeren får hjælpen eller støtten via en visitering efter § 117a."

KL er uforstående overfor, hvordan udmålingen bibeholdes, når betingelserne for tildelingen af hjælpen træder ud af kraft. Hvad baserer udmålingen sig så på?

Det fremgår af vejledningens pkt. 23, at kommunalbestyrelsen ikke skal foretage en individuel og konkret vurdering af borgerens situation og behov, men dog ifølge pkt. 24 alligevel skal vejlede borgeren om valg og sammensætning af hjælp og støtte.

KL vurderer, at det kan være svært at leve op til denne vejledningsforpligtelse uden et kendskab til borgerens konkrete behov. § 117a lægger op til at det eneste sagsbehandleren skal vide er, om borgerens diagnose lever op til betingelserne i § 117a, stk. 1. Det kan være svært at give meningsfuld vejledning alene på baggrund af disse oplysninger.

Vedr. hjælpemidler

Det fremgår af lovforslagets § 117a, stk. 2, at det i en bekendtgørelse vil blive afgrænset, hvilke typer af hjælpemidler efter SEL § 112, som borgeren kan vælge efter SEL § 117a.

KL bemærker, at de hjælpemiddelkategorier, der er beskrevet i bekendtgørelsens § 4 umiddelbart omfatter alle hjælpemidler, og derfor forstår KL, at der ikke gælder nogen begrænsninger i forhold til hvilke hjælpemidler, målgruppen kan vælge.

Bekendtgørelsens § 4 tilfører derfor umiddelbart ikke vejledende indhold. Af samme årsag kan formuleringen "udvalgte typer af hjælpemidler" slettes fra bekendtgørelsens § 3.

Det ønskes præciseret om borgeren frit kan vælge produkt eller om han/hun kun har ret til at vælge imellem de produkter, som den enkelte kommune har indkøbsaftale på? Hertil ønskes det præciseret, om det er et krav, at det produkt, borgeren vælger, lever op til standarderne for medicinsk udstyr?

Af vejledningens pkt. 15 i vejledningen fremgår det, at værdiansættelsen af hjælpemidler efter SEL § 112, som er omfattet af hjælpen efter § 117a, er inkl. afskrivning. KL forstår herved, at genbrugshjælpemidler fra depot kan anvendes. Dette kan med fordel præciseres i vejledningen, ligesom det bør

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

præciseres hvordan genbrugshjælpemidler skal prisfastsættes og hvilke regler, der skal gælde i forhold til reparation – skal reparationsudgiften eksempelvis modregnes prisloftet?

Hertil bør det præciseres, om hjælpemidlerne skal udleveres til eje eller udlån? Og i så fald efter hvilke kriterier, kommunerne senere vil kunne afhente hjælpemidlet hos borgeren?

Af vejledningens pkt. 20 fremgår det, at borgeren, hvis han/hun ønsker det vil kunne vælge det samme hjælpemiddel, som borgeren allerede har fået bevilget før, borgeren fik konstateret en hastigt fremadskridende sygdom. Det virker meningsløst, at en borger f.eks. kan vælge en kørestol nr. 2, hvis borger allerede er bevilget en kørestol efter SEL § 112, inden borgeren blev omfattet af § 117a. Desuden virker det som spild af offentlige ressourcer. KL savner at se det vejledende katalog, udarbejdet af Socialstyrelsen, som nævnes i pkt. 13 i vejledningen.

Hjælp til mindre bekostelig indretning af boligen

Af bekendtgørelsens § 5 fremgår det, at hjælp til mindre bekostelig indretning af boligen fx med det formål at understøtte borgerens adgang og tilgængelighed i boligen, efter borgerens ønske kan indgå i den tildelte hjælp.

Begrebet "mindre bekostelig indretning af boligen" kan med fordel uddybes i relation til den maksimale værdiansættelse. I forhold til den praktiske håndtering af tildeling af boligændringer savnes en afklaring af, om borgeren selv kan være bygherre i forhold til projektet eller om kommunen skal indhente tilbud fra håndværkere? I forhold til evt. genetablering savnes en stillingtagen til om genetableringsudgiften skal modregnes udgiftsloftet for § 117a?

Ansvar ved uenighed

KL ønsker at udtrykke en bekymring over den mulige diskrepans mellem kommunens faglige vurdering af hvilket hjælpemiddel, der passer bedst til borgers behov og borgers egne ønsker.

Hvis kommunen foretager en individuel og konkret vurdering og dertil yder rådgivning og vejledning, vil kommunen så kunne ansvarspådrages, såfremt borger vælger et hjælpemiddel efter eget ønske, som ikke er det mest hensigtsmæssige efter en faglig vurdering og derefter kommer til skade pga. hjælpemidlet?

Yderligere forslag til præcisering af vejledningen

Det fremgår af vejledningens pkt. 22, at: "Bestemmelsen i § 117a, stk. 1, indeholder ikke de betingelser, der normalt knytter sig til visitation af hjælp efter de §§ 83, 97, 112 og 116. Dette medfører, bl.a.:

- For personlig pleje, praktisk hjælp og madservice efter § 83 er det ikke en betingelse, at hjælpen skal medvirke til, at borgeren kan fungere bedst muligt i den aktuelle bolig, idet hjælpen skal bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne.

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

- For ledsagelse efter § 97 er det ikke være en betingelse, at borgeren er under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 234 af 12. februar 2021.

Det bemærkes, at det ikke er en betingelse i servicelovens § 83, at hjælpen bidrager til at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Denne betingelse knytter sig til servicelovens § 112 om hjælpemidler. Formuleringen bør slettes eller ændres for at undgå misforståelser. Det bemærkes desuden, at hjælp efter servicelovens § 83 ikke begrænser sig til hjælp i hjemmet. Der henvises til Ankestyrelsens principmeddelelse 75-16.

Vejledningens pkt. 9 anses ikke for at have vejledningsværdi.

For formuleringen vedr. ledsagelse, bør det præciseres, om det betyder, at ingen af betingelserne i § 97 skal være opfyldt, herunder betingelsen om at ledsagelsen ikke må have socialpædagogisk indhold, og at borgeren selv skal kunne efterspørge ledsagelse, og at ledsagelsen kun gælder til selvvalgte aktiviteter. Der henvises til servicelovens § 97 og § 4 i bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen (bekg. nr. 235 af 9. marts 2012).

I pkt. 2 i vejledningen står der, at formålet med servicelovens § 117a er at sikre, at borgere med en hastigt fremadskridende sygdom får mulighed for at få tildelt hjælp og støtte "med det samme", når de pågældende borgere ansøger herom hos kommunalbestyrelsen. KL antager, når der ikke er præciseret en sagsbehandlingsfrist, at det påhviler kommunalbestyrelsen at fastsætte denne.

Implementering

Det fremgår af ministeriets bemærkninger til lovforslaget, at der ikke vil være implementeringskonsekvenser for kommunerne. KL stiller sig undrende overfor antagelsen, da lovforslaget netop indfører nye administrative sags-gange, som der hidtil ikke findes præcedens for. KL finder ydermere at lovforslagets hurtige ikrafttræden fra 1. juni 2023 giver kommunernes meget lidt tid til at forberede en fornuftig forvaltningsprocedure.

Evaluering

Ydermere foreslår KL, at lovforslaget, såfremt det sættes i kraft, evalueres efter et eller to år, for at vurdere omfanget af sagsbehandling og ønsket effekt for målgruppen.

Hanne Agerbak

Kontorchef i Center for Sundhed og Ældre
Kommunernes Landsforening

Dato: 19. april 2023

Sags ID: SAG-2022-02620
Dok. ID: 3325409

E-mail: SARB@kl.dk
Direkte: 3370 3680

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6